

Název lekce: **Makáme pro zeleň**

Autor: Hana Svobodová, Radka Vašíčková, vzdělávací centrum TEREZA

Cíl: - Žáci ze svých nápadů úpravy zeleně vyberou jeden, který chtějí skutečně realizovat a realizaci naplánují.

Čas: 2 vyučovací hodiny

Pomůcky: Seznam nápadů z brainstormingu minulé lekce, barevné lepíky - 3+1 pro každého žáka.

Předmluva pro učitele

Milí učitelé, touto lekcí začíná vyvrcholení celého tématu roku. To, k čemu celou dobu směřujeme, k vaší vlastní akci pro zeleň. V této lekci máme za úkol vybrat jeden konkrétní nápad a naplánovat jeho realizaci. V příští lekci vám představíme tipy, jak při realizaci akce spolupracovat se zástupci úřadů. Další měsíc se budeme zabývat propagací akce, vaším úkolem bude proběhlou akci zpropagovat veřejnosti, udělat o ní výstavu, uspořádat exkurzi atp. S koncem školního roku se budou lekce zabývat zhodnocením a reflexí všeho proběhlého. Oslavíme jak vaši samotnou akci, tak průběh tématu roku jako takový. S tím vším vám pomůžeme, je ale třeba, abyste o tom věděli předem a s ohledem na to korigovali výběr nápadu žáků.

Při výběru nápadu se nemusíte držet při zemi. Spojte se s místními odborníky - pokud nemáte žádného odborníka na zeleň v okolí, dejte nám vědět! Vyšleme k vám na poradu našeho odborníka - permakulturního zahradníka a zahradního architekta Ing. Michala Plundru. Mnozí ho znáte už z tématu roku Zahradní bomba, kdy školám rovněž konzultoval projekty. Učí vzdělávací programy ve Stanici přírodovědců v Praze a má tak velmi blízko ke vzdělávání a k dětem. V neposlední řadě je členem vědecké rady GLOBE.

Pokud vaši žáci v minulé hodině při vymýšlení nápadů spíše tápali, nebo se rádi zapojují do zastřešených akcí, doporučujeme, abyste se seznámili s iniciativou Sážíme budoucnost <https://www.sazimebudoucnost.cz/>. Žákům potom můžete dle svého uvážení navrhnout zapojení do této iniciativy. Jejím cílem je vysazení 10 milionů stromů v ČR. Organizátoři věří, stejně jako my, že stromy zajistí odolná města a zdravou krajinu. Najdete zde dokonce manuály i s videonávody, jak sázet strom, alej, sad, remízek, větrolam či zelenou oázu ve městě. Můžete zde také zaregistrovat svou výsadbu a na jaře získat peníze na své sázení. Pokud jste při průzkumu ve vašem okolí objevili zajímavý strom, můžete ho nominovat do ankety Strom roku <https://www.stromroku.cz/>

Cílem této hodiny bude vybrat z nápadů vzniklých v minulé lekci minimálně jeden, který skutečně zrealizujeme. Poté si akci naplánujeme. Na začátku lekce tedy stojí seznam nápadů z minulé lekce. Na něm budeme stavět. Mějte jej připravený k aktivnímu přetváření - napsaný předem na tabuli, promítnutý na interaktivní tabuli atp.

Motivace (15 minut)

Žáky je vhodné na začátku lekce motivovat a ukázat jim širší, v jaké se mohou pohybovat. Aby

zbytečně při výběru neztracovali některé nápady jako nereálné, nebo naopak, neměli strach, že “zasadit pár kytiček” je snad nějak málo. Naopak! Zároveň jim ukážeme, že pokud jejich vlastní nápady vážnou, mohou se i připojit k některé probíhající veřejné iniciativě. To jsme v minulé lekci záměrně neudělali, aby nápady žáků byli skutečně vlastní, navazující na průzkum veřejného mínění. Teď už si tím případně vypomoci můžeme.

Nabízíme dvě videa vhodná k motivaci, možná na internetu či ve vašich školních archivech najdete i pro vás vhodnější...

- Video z pražského Karlína, natáčení proběhlo v rámci akce guerilla gardeningu (svévolné osázení veřejného prostoru rostlinami - <http://www.youtube.com/watch?v=eiFyWdlqFuA> (1:30)
- Iniciativa One Million Trees for NY (video v angličtině, ale i bez znalosti textu srozumitelné, 1:57) <https://www.youtube.com/watch?v=eGgd5YTOuUA>

Výběr akčního nápadu (25 minut)

Promítněte žákům seznam nápadů z minulé hodiny. Dejte jim možnost, aby ještě nějaké nápady přidali. Pokud jste to dosud neudělali, a cítíte to jako vhodné, můžete žáky seznámit s iniciativou Sážíme budoucnost a připsat ji na seznam. Můžete také některé nápady upravit, přeformulovat. Z nápadů budou vybírat žáci hlasováním. Je důležité, aby v další fázi na tabuli zůstaly jen takové nápady, které jsou skutečně (i z vašeho pohledu jako učitele) realizovatelné. Protože jsme nechťeli v minulé lekci nápady žáků brzdit, je možná třeba některé před hlasováním vymazat. Tuto eliminační část proveďte ideálně společnou diskusí a dbejte na to, aby žáci rozuměli důvodům, proč každý takový nápad odstraní. Potom už nechte výběr nápadu na žácích.

Uspořádejte ve třídě hlasování. Každý žák má k dispozici tři body - tři barevné lepíky, které může libovolně rozdělit mezi návrhy, mezi kterými se hlasuje. Každý tedy půjde k tabuli a přilepí tři body k nápadu, který chce podpořit (může podpořit jedním bodem tři nápady, nebo klidně rozdělit body mezi dva, či hlasovat jen pro jeden).

Lze se samozřejmě obejít i bez pomůcek a nápadům připisovat čárky. Při použití lepíků předejdete problému, že si žáci nejsou jisti, kolik bodů již přidělili a kolik jim ještě zbývá. Aktivitu lze realizovat i distančně, pokud každý žák dostane svůj unikátní kód (např. písmeno z abecedy), který napíše do sdíleného dokumentu k vybraným nápadům místo bodů.

Není určitě potřeba zvolit jen jeden nápad, je třeba určit pořadí, v jakém se mezi nápady budete rozhodovat. V případě, že dojde k remíze, přidejte každému žákovi ještě jeden bod a opakujte hlasování pro nápady se stejným počtem hlasů. Motivujte žáky, aby přemýšleli i nad nápady ostatních a neprosazovali jen svůj vlastní.

Podle zvolených nápadů se můžete dohodnout, jestli vyberete jen jeden nápad, nebo jich zvládnete realizovat více a rozdělíte se do skupin. Také lze něco realizovat letos a něco si nechat v šuplíku na později.

Prodiskutujte s žáky možnost přizvat k projektu odborníka (viz předmluva pro učitele). U některých nápadů je rovněž velmi vhodné zapojení místního úřadu. Příští měsíc vám poradíme, jak úředníky

oslovit, zeptat se jak veřejnou zeleň vnímají, co jste o ní zjistili vy. Představíte jim svůj návrh a vymyslíte společně možnosti spolupráce na řešení tak, aby byli spokojeni žáci i úřad.

Plánování (40 minut)

1) Na úvod by měli žáci zapřemýšlet v širším kontextu. Navrhujeme například tento způsob:

Zadání pro žáky:

Zkuste si představit, jak bude místo vypadat po našem zásahu. Co na něm přibude nebo ubude? Můžete si zavřít oči a chvíli si místo prohlížet v budoucnosti. Představu si pro sebe poznamenejte na kousek papíru.

Zkuste si napsat a nakreslit, jaká je situace teď. Jaká by podle vás měla být na konci?

TADY ZAČÍNÁME:

SEM CHCEME DOJÍT:

NÁŠ CÍL:

Nezapomeňte – cíl by měl být jasný, pochopitelný a měřitelný. To znamená, že můžeme určit, zda a nakolik byl dosažen.

2) Dále je třeba pojmenovat dílčí kroky nutné ke splnění vytyčeného cíle a z nich vyplývající úkoly. To udělejte ve společné diskusi. Žákům tím namodelujete, jak proces plánování probíhá a na další (podrobnější) úrovni by to mohli zvládnout sami. Dílčí úkoly sepište na tabuli a žáci se k nim mohou přihlásit. Elegantní metodou je sepsání jednotlivých úkolů na samostatné papíry, které se rozprostřou po třídě. Na papíry uveďte i kolik žáků je pro splnění úkolu třeba (počet členů skupiny). Žáci se potom najednou fyzicky v prostoru rozdělí k jednotlivým papírům - úkolům a další části lekce plní jako tým. Je-li kapacita úkolu naplněna, tým už nepřijímá další členy.

3) Týmy nejprve posdílí své představy z bodu 1. Pracujeme všichni na tom samém? Ať se týmy pokusí své představy sladit a formulovat jeden cíl za skupinu. Poté týmy sdílejí své cíle mezi sebou ve společné diskusi. U některých projektů to může být formalita. U jiných to je velmi důležitý krok. Vyjasnit si představu na začátku vám může pomoci předejít mnoha pozdějším nedorozuměním.

4) Poté je třeba aby si každý tým naplánoval svůj dílčí úkol do podrobnějších konkrétních kroků. Nápomocný vám k tomu může být jeden z pracovních listů (pro mladší x či starší žáky) ze staršího tereziho projektu Local Heroes, které jsou přílohou této lekce.

Několik poznámek závěrem:

- Nezapomeňte si určit roli/e fotografa/ů. Obrazová dokumentace se vám bude velmi hodit při propagaci projektu.
- Do plánů zahrňte i to, co se s místem stane po akci. Dokážete se o rostliny na místě dál starat? Kdo vám může pomoci?

- Nezapomeňte, abyste mohli projekt zahájit, je nutné vyžádat si všechna potřebná povolení z příslušných míst (např. od vedení obce, majitelů pozemku atp.) - s tím vám podrobněji pomůžeme v další lekci.
- Je-li to vhodné, konzultujte předem svůj záměr s vedením školy.

Přejeme hodně štěstí při výběru tématu i plánování!